EYFOR XV

Cumhuriyet Yüzyılında Eğitim

15. ULUSLARARASI EĞİTİM YÖNETİMİ FORUMU

15th International Forum of Educational Administration

EYFOR XV

BİLDİRİ TAM METİNLERİ VE GENİŞLETİLMİŞ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

01-05 Mayıs 2024

EYFOR 15

BİLDİRİ TAM METİNLERİ VE GENİŞLETİLMİŞ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

XV. ULUSLARARASI EĞİTİM YÖNETİMİ FORUMU

BİLDİRİ TAM METİNLERİ VE GENİŞLETİLMİŞ BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

01-05 MAYIS 2024 ANTALYA

E-ISBN: 978-625-98202-4-8

Kitap, EYFOR-XIV 'de sunumu yapılan bildirilerin özetleri olup özetlerin içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir Bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Eğitim Yöneticileri ve Uzmanları Derneği'ne (EYUDER) aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan, Kitabın bütünü ya da bölümleri, kapak tasarımı, mekanik elektronik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz.

1. Baskı: Haziran 2024, Ankara

İmtiyaz Sahibi
EYUDER

Genel Yayın Yönetmeni
Doç. Dr. Adem ÇİLEK

Editör
Doç. Dr. Adem ÇİLEK

Dizgi ve Kapak Tasarım
Murat KOÇALİ

İletişim
EĞİTİM YÖNETİCİLERİ VE UZMANLARI DERNEĞİ
İnternet: www.eyuder.org. tr
E.ileti: eyuder@gmail.com
İnternet: www.eyfor.org
E.ileti: forumeyfor@gmail.com

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER **4**

ONURSAL BAŞKANLAR **11**

DÜZENLEME KURULU BAŞKANLARI **11**

EYFOR-15 AKADEMİK KOORDİNATÖRLER **11**

EYFOR 15 TEKNİK KOORDİNATÖRLER **11**

DÜZENLEME KURULU **12**

BİLİM KURULU ÜYELERİ **18**

GİRİŞİMCİ VE YENİLİKÇİ BİREYLERİN YETİŞTİRİLMESİNDE İLKÖĞRETİMİN ROLÜ **27**
ELİF DİLEK 27

DEPREM SONRASI DEPREMZEDELERE YÖNELİK MANEVİ DESTEK UYGULAMALARI **39**
SEDANUR TABAR, YILDIRAY TABAR 39

24 OCAK ELAZIĞ DEPREMİNİN EĞİTİM ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ **52**
SELÇUK SELVİ, YILDIRAY TABAR 52

TÜRKİYE'DE 6 ŞUBAT DEPREMİNE İLİŞKİN EĞİTİM ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN İNCELENMESİ **58**
EMİNE NUR AKDAĞ 58

ÖĞRETMENLERİN GÜNLÜK DERS SAATİ SAYISININ EĞİTİM KALİTESİNE ETKİSİ **74**
M.HİLMİ EREN 74

ÖĞRENME MERKEZLİ LİDERLİK İLE ÖĞRETMEN ÖZ YETERLİĞİ ARASINDAKİ İLİŞKİ: ÖĞRETMEN MESLEKİ GELİŞİM TOPLULUKLARININ ARACI, KOLEKTİF YETERLİĞİN DÜZENLEYİCİ ROLÜ **78**
ASUDE ELİF ŞAHİN, ONUR ERDOĞAN 78

OKUL LİDERLERİNİN YETERLİLİKLERİNİ GELİŞTİRMEYE YÖNELİK MESLEKİ GELİŞİM PLANI İÇERİĞİ **86**
SEVİLAY ŞAHİN, SELİN TÜRKOĞLU ÖZDEMİR 86

TIMSS 2019 TÜRKİYE ÖN RAPORU'NUN DEĞERLENDİRİLMESİ **104**
AHMET TAYLAN AYDIN 104

AKADEMİK PERFORMANSIN BİR GÖSTERGESİ OLARAK YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI SINAVI **119**
AHMET TAYLAN AYDIN 119

ÖZEL EĞİTİM ALANINDA FIRSAT EŞİTLİĞİ **130**
FATMA ÖZGE ÇAVUŞ 130

BİR KÖY OKULUNDAN ARKEOLOJİ BİLİMİNE YOLCULUK **142**
ZEHRA GÖÇMEN, TOLGA ÇELİK, HİKMET ULUTAŞ 142

EĞİTİM ORTAMLARININ FARKLI BOYUTLAR KAPSAMINDA İNCELENMESİ: İTALYA VE TÜRKİYE ÖRNEĞİ **151**
AYNUR TAŞCIGİL, HATİCE TURAN BORA 151

OKUL ÖNCESİ ÖĞRETMENLERİN 21. YÜZYIL BECERİLERİNİN KAZANDIRILMASINA YÖNELİK GÖRÜŞLERİ **167**
EMİNE AKMEŞE, SUBHAN EKŞİOĞLU 167

ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞLERİNE GÖRE EĞİTİMDE YAPAY ZEKANIN KULLANIMI **183**
AYŞEGÜL AYYILDIZ, ABDURRAHMAN ASİL 183

EĞİTİMDE DENETİM UYGULAMALARINA İLİŞKİN BAKANLIK VE EĞİTİM MÜFETTİŞLERİ GÖRÜŞLERİ **192**
ZEYNEP AKYÜZ, SAİT AKBAŞLI 192

ÖĞRENCİLERİN SOSYAL AKTİVİTELERİNİN KONİKLERİNİ GELİŞTİRMEDE TARİHSEL BİLGİNİN ÖNEMİ 197
MAFTUNAKHAN AVAZBEKOVNA ERGASHEVA 197

ÖZBEK HALKINDAN CELOLİDDİN MANGUBERDİ ULUSAL KAHRAMAN 205
DİLORAM BABAJANOVA 205

ÖZBEKİSTAN'DA HOŞGÖRÜYE DAYALI ULUSAL POLİTİKA 217
DİLARAM İNOYATOVA 217

EĞİTİM SENDİKACILIĞI VE ÖRGÜTLENME SORUNU 227
AYŞE GÜL DOĞRU 227

EĞİTİM DENETİMİNDE ETİK 239
NURGÜL DİPOVA 239

ÖĞRETMEN ALGILARINA GÖRE RUHSAL LİDERLİK KAVRAMI 268
AYŞE GÜL, MUHAMMED ZİNCİRLİ 268

OKUL YÖNETİMİNDE DİJİTAL LİDERLİK UYGULAMALARINA YÖNELİK YÖNETİCİ GÖRÜŞLERİ 282
GÖKÇE ÖZDEMİR, BENİAN ÖZ ZAVARCI 282

ÖĞRETMENLERİN ALGILARINA GÖRE İLKOKUL MÜDÜRLERİNİN KÜLTÜREL LİDERLİK DÜZEYLERİNİN BAZI DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ 298
SEDA BAŞ, NEZAHAT GÜÇLÜ 298

OKUL İDARELERİNİN TAKIM LİDERLİĞİ TARZLARINA YÖNELİK BETİMSEL ÇALIŞMA 306
ALİ HAYDAR TURAN 306

OKUL YÖNETİCİLERİNİN DUYGUSAL LİDERLİK YÖNÜNDEN İNCELENMESİ 310
UFUK ERSOY, ÖZNUR TULUNAY ATEŞ 310

ORTAÖĞRETİM 10.SINIF ÖĞRENCİLERİNİN DERS SEÇİMİ SÜRECİNDE DAHA ÇOK SAYISAL ALANA YÖNELMELERİNİN NEDENLERİ 325
SİNAN ÖZDEMİR 325

LİSE ÖĞRENCİLERİNİN KARAKTER GÜÇLERİ, ÖZERK ÖĞRENME VE YAŞAM BECERİLERİ 340
ŞEYMA NURDOĞAN DAKESOĞLU 340

CHANGES IN CHILD PSYCHOLOGY AND SKILLS TO OVERCOME THEM 375
NİLUFAR TURSUNBAEVNA MIRZAEVA 375

EĞİTİM SÜRECİNDE OYUNLAŞTIRMA VE MOBİL UYGULAMALARI KULLANMANIN PRATİK YÖNLERİ 381
ALİSHER TURAKULOV, YEGEMBERDİ TENİZBAYEV, ALEXANDER ROGOVOY 381

UZAKTAN DİL ÖĞRENİMİNİN TEORİK YÖNLERİ 390
BAKYT AİTBAYEVA 390

EĞİTİME ERİŞİMDE YARIŞMA VE ULAŞMA 399
MUHSİN KARAMAN 399

SUÇ YOLUYLA ELDE EDILEN PARA VE MÜLKÜN YASALLAŞTIRILMASINA (KARA PARA AKLAMAYA) KARŞI ÇIKMAK: ULUSLARARASI UYGULAMA 414
MOLDIR PALVANOVA, GULZAGIRA ZHARYLKAPOVA 414

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE ÇOCUK HAKLARINA YÖNELİK ÖĞRETMEN VE VELİ GÖRÜŞLERİ 424
MERVE ÖZTÜRK, SEVİLAY ŞAHİN, AYKAR TEKİN BOZKURT 424

OKUL ÖNCESİNDE MİNİK NOKTALARLA DUYGU DÜZENLEMENİN SOSYALLEŞTİRİLMESİ 444
EMİNE KAPUCU 444

TARİH SAHNESİNDEN TİYATRO SAHNESİNE 450
HATUN TÜRKMEN TÜRKAY, NURULLAH AKBULUT 450

DEĞİŞİM BENİMLE BAŞLAR 458
MERYEM HACIMAN, FATMA KILIÇ, DERYA ATAY 458

EFSANEVİ YEMEKLERİN TARİHİ 477
BİLGE YILMAZ 477

DOĞA ÇÖP ÜRETMEZ 486
ARZU AYŞE ÇALIK SEYDİM, BİLGE YILMAZ 486

GÖÇMENLERİN ANAYASAL VE YASAL STATÜSÜNÜN İNCELENMESİNİN UYGUNLUĞU: SORUNLAR, YASAL DÜZENLEME. 495
FIRYUZA ABDURASHIDOVNA MUHITDINOVA 495

SURİYELİ ÖĞRENCİLERİN TÜRK EĞİTİM SİSTEMİNE UYUMUNDA YAŞANILAN ZORLUKLAR, AKADEMİK VE SOSYAL BAŞARIYA ULAŞMADA GERÇEKLEŞTİRİLEN İYİ UYGULAMALAR 500
SEYRAN ÖZER 500

GÖÇ OLGULARI VE BUNLARI ETKİLEYEN FAKTÖRLER 506
DURDONA ISKANDAROVNA MADAMINOVA 506

FİNLANDİYA'DA HAYAT BOYU EĞİTİM 515
HÜLYA NARSAP 515

SAĞLIKLI BESLENMEYİ DRAMA İLE ÖĞRENİYORUM 532
ÖZNUR BIÇAKCI, ÖZLEM ERDOĞAN 532

ORYANTİRİNGİN FEN EĞİTİMİNDEKİ UYGULAMALARINA YÖNELİK BİR DERLEME 541
AYŞEGÜL TAŞKIN, DİLEK ÇELİKLER 541

THE STUDY OF PROFESSIONAL COMPETENCE ACTIVITY IN THE FORMATION OF PEDAGOGICAL SKILLS 552
AKMARAL BERDALIYEVA, GULNARA KYLYSHBAEVA 552

ÖĞRETMENLERİN MESLEKİ KİMLİK ALGILARININ TESBİTİ 559
ASIM SEMİZER 559

İLKÖĞRETİM OKULLARINDA GÖREVLİ ÖĞRETMENLERİN BAKIŞ AÇISINDAN 21. YÜZYIL BECERİLERİ 576
YURDAGÜL DOĞUŞ 576

İLKOKULLARDA ÖĞRETMEN ASİSTANI İHTİYACI VAR MI? BİR NİTEL ANALİZ 589
GÜLSÜN ŞAHAN, ZEYNEP BENGÜ CELEP 589

FENOMEN ÖĞRETMENLİĞE İLİŞKİN ÖĞRETMEN ADAYLARININ GÖRÜŞ VE METAFORİK ALGILARININ İNCELENMESİ 604
ABDURRAHMAN ASİL, AYŞEGÜL AYYILDIZ 604

BİR EĞİTİM KURUMUNDA YENİLİKÇİ FAALİYETLERLE ÖĞRETMENLERİN HAZIR BULUNUŞLUĞUNUN OLUŞTURULMASI 615
AKBOPE KERIMBEKOVA 615

DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL VALUES AND COMPETENCIES OF STUDENTS IN EDUCATION 626
ZUKHRA SYDYKOVA, GULNARA KYLYSHBAEVA 626

THE STUDY OF PROFESSIONAL COMPETENCE ACTIVITY IN THE FORMATION OF PEDAGOGICAL SKILLS 633
AKMARAL BERDALIYEVA, GULNARA KYLYSHBAEVA 633

OKUL ÖNCESİ EĞİTİM KURUMUNDA PSİKOLOJİK VE PEDAGOJİK DANIŞMANLIĞIN ÖZELLİKLERİ 641
ULBİKE AKHYNOVA 641

GELECEKTEKİ BİR BİLGİ BİLİMİ ÖĞRETMENİNİN METODOLOJİK YETERLİLİĞİ 646
ZAGİRA KOBEEVA 646

CUMHURİYETİN 100.YILINDA "ÇIRAKLIK EĞİTİMİN DÜNÜ BUGÜNÜ YARINI" 650
ÖZLEM KARACA 650

AKTİF İŞGÜCÜ PİYASASI PROGRAMLARI ARACILIĞYLA NE EĞİTİMDE NE İSTİHDAMDA OLAN GENÇLERİN İŞGÜCÜNE ENTEGRASYONUNUN SAĞLANMASI 657
HİLAL BİLGİÇ, GAMZE OKYAY SEZER, MÜNEVVER ERTEK AVCI, MÜJGAN BEKDAŞ 657

OKUL YÖNETİCİLERİNİN GÖRÜŞLERİNE GÖRE MESLEK LİSELERİNDE YAŞANAN SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ 670
MUHAMMET HANİFİ ERCOŞKUN, OKAN DİŞ 670

OKUL YÖNETİCİLERİNİN TÜKENMİŞLİK DÜZEYLERİNİN FARKLI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN İNCELENMESİ: ŞIRNAK İLİ ÖRNEĞİ 687
ESER KARAL, ŞEFİK BİRMAN, LOKMAN BİRLİK 687

OKUL MÜDÜRLERİNİN KAPSAYICI LİDERLİK TUTUMLARININ ÖRGÜTSEL YABANCILAŞMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ 703
ALİ CULHA, HAMİT DAŞ 703

EMEKLİ OKUL MÜDÜRLERİNİN EMEKLİLİK YAŞAMINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ: KULU İLÇESİ ÖRNEĞİ 718
AYŞEGÜL ÇAĞLAR 718

OKUL MÜDÜRLERİNİN GÖREVLERİNİ BIRAKMA NEDENLERİNİN İNCELENMESİ 743
GÖKHAN SAVAŞ, ERHAN DOLAPCI 743

PAMUKKALE İLÇESİNDEKİ OKULLARDA GÖREV YAPAN KADIN YÖNETİCİLERDE CAM TAVAN SENDROMU ALGISINI ETKİLEYEN FAKTÖRLER 759
NİHAL ŞİMŞEK 759

BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARDA GÖREV YAPAN MÜDÜR YETKİLİ ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ BECERİLERİ İLE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ 777
HÜLYA AL, MUHAMMET HANİFİ ERCOŞKUN 777

MESLEK LİSELERİNDE ÇALIŞAN ÖĞRETMENLERİN DİJİTAL OKURYAZARLIK DÜZEYLERİNİN PERFORMANSLARI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ 795
PINAR KUZUCU, GÜLFERİZ ERÇEN 795

SESSİZLİĞİN ORTAK DİLİ LİSE DÜZEYİ ETWINING PROJESİ 812
SERKAN ÖZTÜRK 812

ORTAOKULDA GÖREV YAPAN BRANŞ ÖĞRETMENLERİNİN KAYNAŞTIRMA UYGULAMALARINDA KARŞILAŞTIĞI SORUNLARIN TESPİTİ 820
SEVİLAY ŞAHİN, AYŞE CEYLAN ŞİMŞEK 820

ÖZEL EĞİTİMDE GÖRSEL SANAT TERAPİLERİYLE ÖĞRENCİLERİN YAŞAM KALİTELERİNİN ARTIRILMASI 835
FATMA TURAN 835

GELENEKSEL ÇOCUK OYUNLARI İLE KÜLTÜR KÖPRÜSÜ 841
SERPİL DİNÇ 841

FETEMM'Lİ GÜNLER (GÖKYÜZÜ ÇOCUKLARI) 849
SERHAT AYAR, MESUT GÜLMEZ, MEHMET BEYARSLAN 849

12. SINIF ÖĞRENCİLERİNİN OKUL TERKİ NEDENLERİYLE İLGİLİ ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNİN İNCELENMESİ 859
SONGÜL YAZAN 859

BİRLEŞTİRİLMİŞ SINIFLARDA GÖREV YAPAN MÜDÜR YETKİLİ ÖĞRETMENLERİN SINIF YÖNETİMİ BECERİLERİ İLE İŞ DOYUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİNİN İNCELENMESİ

HÜLYA AL[185], MUHAMMET HANİFİ ERCOŞKUN[186]

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişkinin incelenmesidir. Araştırma nicel araştırma türü olan betimsel tarama ile yürütülmüştür. Çalışma evrenini Diyarbakır ilinin tüm ilçelerinde görev yapan 265 müdür yetkili öğretmen oluşturmuştur. Örneklemi ise 106 müdür yetkili öğretmen oluşturmuştur. Bu çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerden veri toplamak amacıyla iki ölçme aracı ve uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kullanılan ölçme araçları "Minnesota İş Doyumu Ölçeği" ve "Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği"dir. Araştırmanın bulgularına göre; katılımcı müdür yetkili öğretmenlerin "Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi", "Plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen", "Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi" ve "Zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri" düzeyleri ile iş doyum düzeyleri arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. "Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi", "Plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen", "Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi" ve "Zaman kullanımı" ile "sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri" düzeyleri ile "İç kaynaklı doyum düzeyi" arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. "Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi", "Plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen", "Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi" ve "Zaman kullanımı" ile "sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri" düzeyleri ile "Dış kaynaklı doyum düzeyi" arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. Araştırmanın sonuçlarına göre; araştırmaya katılan müdür yetkili öğretmenlerin, sınıf yönetimi becerileri ile iş doyum düzeyleri arasında pozitif anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Bunların yanı sıra analizlerden elde edilen sonuçlarda, mesleki kıdemi 5 yıl altı olanların dış kaynaklı doyum düzeyinin, mesleki kıdemi 5 yıl ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri, cinsiyete, medeni duruma, çocuk sahibi olup olmama durumuna, mesleki kıdeme ve sınıf öğrenci sayısına göre istatistiksel bakımdan anlamlı bir farklılık görülmemiştir.

NOT: Bu çalışma, ilk yazarın yüksek lisans tezinin bir kısmından özetlenerek hazırlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müdür yetkili öğretmen, birleştirilmiş sınıf, sınıf yönetimi becerisi, iş doyumu.

[185] Diğer, Milli Eğitim Bakanlığı, hulya_1788@hotmail.com
[186] Doç. Dr., Atatürk Üniversitesi, ercoskun@atauni.edu.tr

Birleştirilmiş Sınıflarda Görev Yapan Müdür Yetkili Öğretmenlerin Sınıf Yönetimi Becerileri İle İş Doyumları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*

Hülya AL[1]

Muhammet Hanifi ERCOŞKUN[2]

Öz: Bu araştırmada, birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırma nicel araştırma türü olan betimsel tarama ile yürütülmüştür. Bu amaç kapsamında, çalışma evrenini Diyarbakır ilinin tüm ilçelerinde görev yapan 265 müdür yetkili öğretmen oluşturmuştur. Örneklemi ise 106 müdür yetkili öğretmen oluşturmuştur. Bu çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerden veri toplamak amacıyla iki ölçme aracı ve uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; Katılımcı müdür yetkili öğretmenlerin "Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi", "Plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen", "Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi" ve "Zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri" düzeyleri ile iş doyum düzeyleri arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. "Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi", "Plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen", "Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi" ve "Zaman kullanımı" ile "sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri" düzeyleri ile "İç kaynaklı doyum düzeyi" arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. "Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi", "Plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen", "Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi" ve "Zaman kullanımı" ile "sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri" düzeyleri ile "Dış kaynaklı doyum düzeyi" arasında pozitif anlamlı bir ilişki vardır. Araştırmaya katılan müdür yetkili öğretmenlerin, sınıf yönetimi becerileri ile iş doyum düzeyleri arasında pozitif anlamlı bir ilişki olduğu görülmüştür. Bunların yanı sıra analizlerden elde edilen sonuçlarda, mesleki kıdemi 5 yıl altı olanların dış kaynaklı doyum düzeyinin, mesleki kıdemi 5 yıl ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.
Anahtar Kelimeler: Müdür Yetkili Öğretmen, Birleştirilmiş Sınıf, Sınıf Yönetimi Becerisi, İş Doyumu.

An Investigation of the Relationship Between Classroom Management Skills and Job Satisfaction of Teachers Working as Principals in Multigrade Classes

Abstract: The purpose of this study is to examine the relationship between classroom management skills and job satisfaction of teachers working as principals in multigrade classes. The study was carried out with descriptive survey model which is a type of quantitative research. The target population of the study was comprised of 265 teachers working as principals in the districts of the city of Diyarbakır. As to the research sample, it was comprised of 106 teachers working as principals. In this study, in order to collect data from the teachers participating in the study, two measurement tools and a personal information protocol which had been prepared by the researcher based on an expert opinion were employed. According to the findings of the research, there is a positive significant correlation between "general level of classroom management skills", "planning-programming activities and physical order", "regulating teacher-student relations", "classroom interactions with time management and regulating behaviors" levels and job satisfaction levels. There is a positive significant correlation between "general level of classroom management skills", "planning-programming activities and physical order", "regulating teacher-student relations", "classroom interactions with time management and regulating behaviors" levels and "the level of internal satisfaction". There is a positive significant correlation between "general level of classroom management skills", "planning-programming activities and physical order", "regulating teacher-student relations", "classroom interactions with time management and regulating behaviors" levels and "the level of external satisfaction". It was discovered that there is a positive significant correlation between the classroom management skills of the teachers working as principals who participated in this study and their job satisfaction. Apart from these, it was detected in the results gotten from the analyses that exogenous satisfaction level of the teachers whose professional seniority is below 5 years is at a significantly higher level compared to those whose professional seniority is 5 years and above 5 years.
Keywords: Teacher working as principals, multigrade classroom, classroom management skill, job satisfaction

Giriş

İçinde bulunulan çağ eğitim sistemlerinden, üretebilen, düşünebilen, kendi kendine yeten, uyum sağlayan, kendini tanıyan bireyler yetiştirmesini beklemektedir. Bu özelliklere sahip bireylerin yetiştirilme görevini okullar üstlenmiştir. Ancak bireyin değişime uğramasında en etkili yer okulun bir parçası olan sınıflardır (Gündüz, 2001). Öğrenmenin gerçekleşmesi iyi düzenlenmiş bir sınıfa bağlıdır. Sınıfı öğrenmeye uygun hale getiren ve gerekli planlamaları yapan öğretmendir (Erdoğan, 2008). Öğretmen tarafından sınıf içerisinde olumsuz faktörler ortadan kaldırıldığında etkili öğrenme için uygun ortam sağlanmış olur. Bu ortamın sağlanması ise iyi bir sınıf yönetimi ile mümkündür (Gündüz, 2001). Bu nedenle sınıf yönetimi eğitim için önemli sayılan kavramların başında gelmektedir. Çünkü sadece iyi yönetilen bir sınıfta yapılan eğitim başarıya ulaşabilir. İyi bir sınıf yönetimi amacına ulaşmış bir ders demektir. Diğer bir ifadeyle, sınıf yönetimi, eğitimin amaçlarını gerçekleştirmek için eldeki tüm kaynak ve olanakları en etkili biçimde kullanma sanatı olarak tanımlanmıştır (Erdoğan, 2008).

Türkiye'nin sahip olduğu ekonomik, fiziki ve sosyal şartlar her yerde aynı okul yapısı ve öğrenim şekli ile eğitim verilmesini zorlaştırmaktadır. Türkiye'de ilkokullarda verilen eğitim tam zamanlı, ikili, taşımalı, yatılı ve birleştirilmiş sınıflı ilköğretim olmak üzere çeşitli şekillerde yapılmaktadır (Taşdemir, 2014). Buna bağlı olarak Türk Eğitim Sistemi incelendiğinde örgün eğitim sisteminin bir parçası olan birleştirilmiş sınıflar önemli bir yere sahiptir. Nüfusun az olduğu kırsal bölgelerde öğrenci sayısının azlığı nedeniyle bu yörelerde birleştirilmiş sınıf uygulamasına gidilmektedir (Kılıç & Abay, 2009). Bu nedenle birleştirilmiş sınıf uygulaması genellikle köylerde görülmektedir (Köklü, 2000). Birçok sebepten dolayı kırsal kesimlerdeki nüfusun büyük şehirlere göç etmesiyle beraber sonuç olarak şehirlerdeki nüfus artmış, kırsal kesimlerdeki nüfus ise azalmıştır. Buna sonucunda da ilkokul çağındaki öğrenci sayısı da kırsal kesimlerde azalmıştır. Azalan öğrenci sayısı derslik sayısının sınırlı olduğu birleştirilmiş sınıflı ilkokulları ortaya çıkarmıştır (Yıldırım & Amaç, 2020).

Birleştirilmiş sınıflarda öğretim, birden fazla sınıfın bir araya gelmesiyle oluşturulmuş öğrenci grubuna bir öğretmen tarafından verilen eğitimin adıdır. Birleştirilmiş sınıflı okullarda müstakil sınıflarda uygulanan programın aynısı uygulanmaktadır. Talim Terbiye Kurulu (TTK)'nun 18.05.2000 tarihli ve 122 sayılı kararıyla 2000-2001 eğitim-öğretim yılı itibariyle müstakil sınıflarda okutulan 'Fen Bilgisi', 'Sosyal Bilgiler' ve 'Hayat Bilgisi' derslerinin birleştirilmiş sınıflarda uygulanmasına karar verilmiştir (Köksal, 2003). Bu uygulamanın

amacı birleştirilmiş sınıflarda eğitim gören öğrenci ile müstakil sınıflarda eğitim gören çocukların aldıkları eğitimi birbirine en yakın şekilde eşitlemektir.

Birleştirilmiş sınıf uygulamasının getirdiği bazı sınırlılıklar vardır. Bu sınırlılıklardan biri karma bir sınıf olan birleştirilmiş sınıfları yönetmektir (Köksal, 2003). Çünkü birleştirilmiş sınıflarda en az iki sınıfa birden eğitim verilmektedir. Bu durum sınıf yönetimini oldukça güçleştirmektedir. Sınıf yönetimi güçleşince öğretmen verimli bir ders işleyememekte ve hayal kırıklığı yaşamaktadır. Bunun sonucu olarak işten aldığı doyum azalmaktadır denilebilir.

Birleştirilmiş sınıflı okullarda sadece bir öğretmen kadrosu varsa öğretmenin birden fazla görevi vardır. Öğretmen hem dört sınıfa birden eğitim vermekle yükümlüdür hem de okulun yöneticisi olup "Müdür Yetkili Öğretmen" olarak görevlendirilmektedir. Eğer okulda birden fazla öğretmen kadrosu varsa İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından gönüllü olan bir öğretmen, müdür yetkili öğretmen görevini üstlenir. Müdür yetkili öğretmen, öğretim işlerinin yanı sıra yönetim işlerinin yerine getirilmesinden de sorumludur. Müdür yetkili öğretmenler yönetim işlerinin sorumluluğu altında zorlanmakta ve esas görevleri olan eğitim-öğretim işlerini eksiksiz olarak yerine getirememektedir. Bu durumda eğitimden beklenen kalite ve başarı olumsuz yönde etkilenecektir. Bu sebeple müdür yetkili öğretmenin iş doyumu da azalacaktır (Arslan, 2013).

İş doyumu kavramı, çalışan kişilerin yaptıkları işten memnun olma ya da olmama durumu olarak tanımlanmıştır (Burhan, 2016). İş doyumu kavramı son on yılda eğitimciler için önemli bir kavram haline gelmiştir. Bu bağlamda iş doyumu üzerine çeşitli araştırmalar yapılmıştır (Gülnar, 2007). Akın (2006), öğretmenlerin sınıf yönetimi becerisi ile iş doyumu arasındaki ilişkiyi belirlediği çalışmasında öğretmenlerin sınıf yönetimi becerisi ile iş doyum düzeyleri arasında pozitif yönde bir ilişkinin olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Sınıf yönetimi becerileri ve iş doyumu arasındaki ilişkiyi inceleyen araştırmalar mevcut olmakla beraber böyle bir çalışma birleştirilmiş sınıf okutan müdür yetkili öğretmenler üzerinde yapılmamıştır. Bu nedenle bu çalışmanın alana önemli bir katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışma ile birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin; sınıf yönetimi becerileri ve iş doyumlarının ne düzeyde olduğunun belirlenmesi, sınıf yönetimi becerileri ve iş doyumlarının çeşitli değişkenlere (bir arada okutulan sınıf sayısı, mesleki kıdem) göre farklılaşıp farklılaşmadığının belirlenmesi, sınıf yönetimi becerisi ile iş doyumu arasında bir ilişki olup olmadığının incelenmesi ve sınıf

yönetimi becerilerinin iş doyumlarını yordayıp yordamadığının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bahsedilen amaç kapsamında aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır:

1) Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ne düzeydedir?

2) Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri mesleki kıdem, bir arada okutulan sınıf sayısı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

3) Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin iş doyumları ne düzeydedir?

4) Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin iş doyumları mesleki kıdem, bir arada okutulan sınıf sayısı değişkenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

5) Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasında bir ilişki var mıdır?

6) Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri iş doyumlarını yordamakta mıdır?

Kuramsal Çerçeve

Birleştirilmiş Sınıflar

Öğrenci sayısının azlığından ve öğretmen, öğrenci yetersizliğinden dolayı özellikle köy ve kasabalarda bulunan ilköğretim okullarında farklı sınıf seviyelerindeki öğrencilerin tek bir sınıfta bir araya getirilerek eğitim öğretim çalışmalarının yapıldığı sınıfa birleştirilmiş sınıf denilmektedir (Çınar, 2004). Dolayısıyla, Türkiye kırsal kesimi fazla bulunan bir ülkedir ve kırsal alanlarda nüfus sayısı büyük şehirlere göçten dolayı azalmaktadır. Bu durum birleştirilmiş sınıf uygulamasını oldukça mümkün kılmaktadır.

Türkiye coğrafi konumu itibariyle dağlık bir ülkedir. Dağlık yapısı itibariyle Türkiye'nin tüm köy ve kasabalarına her kademeyi kapsayan sınıflar yapmak oldukça maliyetlidir. Bu nedenle nüfusu az olan köy ve kasabalarda bir ya da iki derslikli sınıflar yapılmıştır. Bu durumda beraberinde birleştirilmiş sınıf uygulamasını getirmiştir (Abay, 2006). Sonuç olarak, Türkiye

kırsal kesimi fazla olan bir ülke olmasından dolayı bu uygulamaya gidilmiştir. Ayrıca, Türkiye hala birleştirilmiş sınıflı okulların sayısının oldukça fazla olduğu bir ülkedir.

Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin müstakil sınıflarda görev yapan öğretmenlere göre daha fazla sorumlulukları vardır. Ders öncesinde dersi iyi planlamak için yapılacak etkinlikler ve materyaller daha önceden hazırlanmalıdır. Bu durum verimi arttırma konusunda oldukça önemlidir. Çünkü birleştirilmiş sınıflarda öğrencilerin tümünün aktif olmasında öğretmen hazırlığı büyük bir öneme sahiptir (Dalka, 2006). Aksi halde iyi planlanmamış bir ders birleştirilmiş sınıflarda karmaşaya ve verimsizliğe neden olur. Eğitim, hedeflerine ulaşamayabilir.

Birleştirilmiş sınıf uygulaması beraberinde bazı avantajları da getirmektedir. Birleştirilmiş sınıflar farklı yaş gruplarının bulunduğu öğrencilerden oluşmasından dolayı öğrenciler arası bilgi paylaşımını, yardımlaşmayı ve öğrencilerin birbirinden öğrenme imkânını ve sorumluluk alma bilincini arttırmaktadır (Akbaş & Pilten, 1997). Okuma yazma bilmeyen ya da akademik başarısı diğer öğrencilere göre düşük olan öğrencilerin arkadaşlarıyla seviye grupları içinde öğrenmesi mümkün olmaktadır.

Birleştirilmiş sınıflı ilkokullar bir diğer olumlu yanı, köyler gibi küçük yerleşim yerlerini okulsuz kalmaktan korur, ülke ekonomisine de olumlu katkı sağlar (Özkan, 2019). Farklı sınıf kademelerindeki öğrencilerin tek sınıfta eğitim görerek etkileşimde bulunmaları, öğrenciler arasında pozitif bağ kurulmasını sağlar bunun sonucunda da dayanışma ortamı sağlanır. Dolayısıyla, birleştirilmiş sınıflarda akran öğretiminin gerekliliği de yadsınamaz bir gerçektir (Apan, 2024).

Birleştirilmiş sınıflarda eğitimin avantajları olduğu gibi dezavantajları da vardır. Birleştirilmiş sınıflı okullar genellikle öğretmenlerin ilk atama yerleridir. Bu okullarda görev yapan öğretmenler, göreve başladığı ilk zamanlarda birleştirilmiş sınıflarla ilgili gerekli donanıma sahip olmayabilir. Deneyimsiz olan öğretmen sınıfta ne yapacağını şaşırmaktadır. Bu durum öğretmenin iş verimini de olumsuz etkilemektedir. İşi zamanla, deneyimlerinin sonucunda öğrenmektedir (Köklü, 2000). Bir diğer sınırlılık kaynaklara ulaşma konusunda yaşanılan güçlüktür. Birleştirilmiş sınıflı okullar daha çok şehir merkezlerine uzakta olan yerleşim bölgelerinde bulunduğu için öğrencilerin kırtasiye ihtiyaçlarını gidermeleri şehir merkezinde yaşayan bir öğrenciye göre oldukça zordur. Ayrıca ulaşım konusunda sıkıntı yaşanılmasından ötürü öğretmenler köylerdeki lojmanlarda ikametgâh etmektedir. Bunun sonucunda öğretmen

şehir merkezindeki olanaklardan yeteri kadar faydalanamamakta ve kendini geliştirememektedir (Yılmaz, 2011).

Birleştirilmiş sınıflı okullarda öğrenci sayısı ve derslik sayısının azlığından dolayı müdür kadrosu açılmaz. Bu okullarda görev yapan öğretmen hem okulun öğretmeni hem de yöneticisidir. Bu öğretmenlere müdür yetkili sınıf öğretmeni denilmektedir (Dal, 2004). Bu okullarda görev yapan öğretmenler müdür yetkili öğretmen kadrosuyla işe başlar.

Sınıf Yönetimi

Sınıf, eğitim-öğretim etkinliklerinin üretim alanıdır. *"Bu sebeple sınıf yönetiminde, sınıfın fiziksel yapısı, öğrencilerin özellikleri, öğretmenlerin yeterlilikleri büyük önem taşımaktadır. Sınıfta yönetici konumundaki kişi öğretmenlerdir. Sınıftaki davranışlar sınıf dışındaki toplumsal davranışlardan soyutlanamaz. Zira okulun toplumsal çevresinin, ailelerin sosyo-ekonomik ve kültürel yapılarının öğrencilerin toplumsallaşmasında"* (Celep, 2004, s.1) önemli bir rolü vardır. Tanımı yapılan fiziki ortamda verilecek eğitimleri ve öğretme işlevini üstlenen öğretmen, sınıfın doğal yöneticisi ve yönlendiricisidir. Öğretmen bu görevini yerine getirirken "*mevcut alanın tüm olanaklarını zaman faktörünü de göz önünde bulundurarak en iyi şekilde değerlendirmelidir. Sınıfı etkileyen yakın ve genel çevre şartlarını göz önünde bulundurduğumuz zamansa sınıf yöneticisini, sınıf sistemi içerisinde ve dışında değişen koşullara göre dengeleri kuran kişi*" (Erdoğan, 2003, s. 16) olarak tanımlanabilir. Sınıf yönetimi, öğretme-öğrenme etkinliklerinin öğrenme-öğretme sürecinde en üst seviyede amacına ulaşabilmek için eğitmen tarafından mevcut fiziki alanın yönetilmesinde kullanılan yöntemler bütünüdür (Vural, 2004).

Sınıftaki öğrenmenin kalıcılığının sağlanması, öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine sahip olmasını gerektirmektedir (Başar, 1994). Sınıfın iyi yönetilmesi, "*başarılı bir öğretmen olmak için ön koşul olarak kabul edilmektedir. Sınıf yönetimi konusunda başarılı olan öğretmenler çoğunlukla iyi öğretmen özellikleri taşımaktadır*" (Demirel 2000, s. 202). Diğer yönleri ile yeterli olan pek çok öğretmen, sırf sınıf yönetiminde yetersiz olduklarından dolayı işlerini bırakmak durumunda kalmaktadır (Akın, 2006).

Etkili bir eğitimin değişkenleri içerisinde en çok yer alanlar, sınıf yönetimine dair özelliklerdir. Bunlar; "*sınıf iklimi, iyi ilişkiler, etkileşim düzeni, örgütleme, öğrenci katılımı, davranış düzenidir*" (Başar, 1994, s. 13). Buradaki amaç, farklı bilgilere, becerilere, öğrenme

hızına ve "*güdülenme düzeylerine sahip öğrencilerin aynı anda ve aynı şartlarda öğrenmesini sağlamaktır*" (Ünal & Ada, 2000, s. 29).

İş Doyumu

İş tatmini olarak da adlandırılan iş doyumu, Latince "satis" kelimesinden türetilmiştir ve "yeterli" anlamına gelmektedir. "*Doyum, kişisel, duygusal ve sosyal nitelikli bir kavram olup sadece ilgili bireyler tarafından hissedilerek tanımlanabilen, iç huzuru anlatan bir kavramdır*" (Şencan, 2011, s. 35). İş doyumu bir işgörenin "*yaptığı işin ve elde ettiklerinin, ihtiyaçları ve kişisel değer yargıları ile örtüşmesine imkân sağladığını fark etmesi sonucunda yaşadığı bir duygudur*" (Türk, 2007, s. 67). İş doyumu, kişinin işini veya işiyle ilgili hayatını memnuniyet verici ya da olumlu bir duyguyla sonuçlanan bir durum olarak algılamasıdır.

Türk (2007) iş doyumunu, işgörenlerde işlerini ve iş tecrübelerini değerlendirmeleri sonucunda oluşan zevkli veya olumlu duygular olarak tanımlamıştır. İş doyumunu tanımlamanın başka bir yolu da iş doyumsuzluğunun tanımlanmasıdır. İş doyumsuzluğu, işgörenlerin işlerinden keyif alma duygularını kaybetmesidir. "*İş doyumsuzluğu kendini; verimsizlik, iş yavaşlatma veya disiplinsizlik şeklinde gösterebilir*" (Pınar, 2008, s. 156). İş doyumu, örgütlerin amaçlarını gerçekleştirecek şekilde bir iş ortamı oluşturmak, böylece işgörenleri çalışmaya istekli hale getirerek harekete geçmelerini sağlamaktır (Türk, 2007, s. 70).

İş doyumu kavramı; moral, işi cazip bulma, işle özdeşleşme, motivasyon kavramları ile yakından ilgilidir. Çalışanların iş doyumu yüksekse yapmış oldukları işten memnun olma düzeyleri de yüksektir. Yaptığı işten memnun olan çalışanların performansları daha yüksek olacağından iş doyum düzeyinin yüksek olduğu kurumların rekabet üstünlüğü olacaktır. Böylece kurum, diğer kurumlara nazaran daha fazla tercih edilecek, rakip kurumlara göre iş ortamı ve üretim konusunda avantaj sağlayacaktır (Telman & Ünsal, 2004). Bir başka deyişle çalışanlarına yüksek düzeyde iş doyumu sağlayabilen bir kurum, rakiplerine oranla daha çok tercih edilecektir denilebilir.

Yapılan araştırmalar, "*çalışanların iş doyumunun yüksek olmasının; bireylerin moralini, özgüvenini, performansını artırdığını; hastalıkları, stresi, endişeleri, şikâyetleri ve işten ayrılma sayılarını azalttığını göstermektedir"* (Gedik vd., 2009, s. 10).

Evren ve Örneklem

Bu araştırmada çalışma yapılan grup Diyarbakır ilinin tüm ilçelerinde görev yapan müdür yetkili öğretmenler olarak belirlenmiştir. Çalışma evrenini 2017-2018 öğretim yılında Diyarbakır ilinin tüm ilçelerinde görev yapan 265 müdür yetkili öğretmen oluşturmuştur.

Veri Toplama Araçları

Bu çalışmada araştırmaya katılan öğretmenlerden veri toplamak amacıyla iki ölçme aracı ve uzman görüşü alınarak araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Kullanılan ilk ölçme aracı daha önce iş doyumu konusu ile ilgili yapılmış çalışmalarda sıklıkla kullanılan 20 maddeden oluşan 'Minnesota İş Doyumu Ölçeği'dir.

Minnesota İş Doyum Ölçeği; Weiss, Dawis, England ve Lofquist (1967) tarafından geliştirilmiş olup Baycan (1985) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Bu ölçek, 1-5 arasında puan verilerek hesaplanan beşli Likert tipi bir ölçektir. Her bir soru için "Hiç Memnun Değilim", "Memnun Değilim", "Kararsızım", "Memnunum" ve "Çok Memnunum" seçenekleri bulunmaktadır. Ölçekten alınan 20 en düşük puanı, 100 en yüksek puanı ve 60 nötr doyumu ifade etmektedir. Ölçekten alınan puanın 100'e yaklaşması doyum düzeyinin arttığı, 20'ye yaklaşması doyum düzeyinin azaldığı anlamına gelmektedir. Ölçek genel doyumu (Tüm maddeler), iç kaynaklı doyumu (1, 2, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 15, 19, 20) ve dış kaynaklı doyumu (5, 6, 12, 13, 14, 16, 17, 18) ölçen maddelerden oluşmaktadır (Yılmaz & Karahan, 2009). İç kaynaklı doyumun ölçüldüğü maddeler çalışanların işleriyle ile ilgili neler hissettiklerini, dış kaynaklı doyumun ölçüldüğü maddeler ise çalışanların kurum ile ilgili neler hissettiklerini yansıtır. İç kaynaklı doyum maddelerinde çalışanın yaptığı işin beklentilerini karşılama düzeyi, işin çalışanın değer yargılarıyla örtüşme düzeyi gibi özellikleri ölçmektedir. Dış kaynaklı doyum maddeleri ise çalışanın işten aldığı ücretin çalışanı tatmin etme düzeyi, işinden terfi etme imkanı sağlama düzeyi gibi özellikleri ölçmektedir (Öztürk, 2007). Ölçeğin güvenilirlik katsayısı Baycan (1985) tarafından .77 olarak hesaplanmış olmakla beraber ölçekte ters madde yoktur (Yılmaz & Karahan, 2009).

Kullanılan ikinci ölçme aracı Delson (1982) tarafından geliştirilip Yalçınkaya ve Tonbul (2002) tarafından Türkçeye uyarlanmış 'Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği'dir. Faktör analizinde KMO=.92 Barlett Sphericity testi anlamlı çıkmıştır. Daha sonra bu ölçek Korkut ve Babaoğlan (2010) tarafından yeniden düzenlenmiş ve maddeler üzerinde faktör analizi yapılmıştır. Analiz sonrasında .30'un altında faktör yüküne sahip olan 10 madde ölçeme

aracından çıkartılmıştır ve madde sayısı 15'e indirilmiştir. Ölçekteki fiziksel düzen ve plan-program etkinlikleri ile ilgili birinci faktörde 15 maddeden 1, 2, 3, 7 ve 12. maddelerin, öğrenci-öğretmen ilişkilerinin düzenlenmesi ile ilgili ikinci faktörde 10, 14 ve 15. maddelerin ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri ile ilgili üçüncü faktörde 4, 5, 6, 8, 9, 11 ve 13. maddelerin daha yüksek değerler gösterdikleri tespit edilmiştir. Ölçekteki maddeler "çok zayıf", "zayıf", "orta", "iyi", "çok iyi" şeklinde derecelendirilmiştir. Buna göre ölçekten alınabilecek en yüksek puan 60, en düşük puan ise 0'dır. Ölçek sonucunda elde edilen yüksek puan, öğretmenin yüksek sınıf yönetimi becerine sahip olduğunu, elde edilen düşük puan ise öğretmenin düşük sınıf yönetimi becerisine sahip olduğunu göstermektedir (Korkut, 2009). Ölçeğin geçerlilik çalışmaları uzman görüşü alınarak yapılmış ve güvenilirlik katsayısı .88 olarak hesaplanmıştır (Karip, 2002). Ölçüt aralığı 0-.79 çok zayıf; .80-1.59 zayıf; 1.60-2.39 orta; 2.40-3.19 iyi; 3.20-4.0 çok iyi şeklindedir (Korkut, 2009).

Bulgular

Çalışmanın bu bölümünde elde edilen veriler üzerinde yapılan analizlerle ilgili bulgulara yer verilmiştir. Minnesota İş Doyumu Ölçeğinin genel düzeyi ile alt boyutları ve sınıf yönetimi becerileri ölçeği alt boyutlarına ilişkin tanımlayıcı istatistikler aşağıda Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1. *Minnesota İş Doyumu Ölçeği Genel Düzeyi İle Alt Boyutları ve Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği Alt Boyutlarına İlişkin Tanımlayıcı İstatistikler*

	n	$\bar{X}$	Ss	Medyan	Minimum	Maksimum
İş Doyum Düzeyi	106	70.40	13.86	71.00	24.00	97.00
İç Kaynaklı Doyum	106	43.84	9.00	44.50	14.00	60.00
Dış Kaynaklı Doyum	106	26.56	5.67	27.00	10.00	38.00
Sınıf Yönetimi Becerileri	106	3.99	.59	4.03	2.47	5.00
Plan-Program Etkinlikleri Ve Fiziksel Düzen	106	3.81	.67	3.90	2.00	5.00
Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Düzenlenmesi	106	4.16	.72	4.33	1.33	5.00
Zaman Kullanımı İle Sınıf İçi Etkileşim Ve Davranış Düzenlemeleri	106	4.04	.59	4.14	2.43	5.00

Tablo 1'de Minnesota İş Doyumu Ölçeği genel düzeyi ile alt boyutları ve Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği alt boyutlarına ilişkin ortalama, standart sapma, medyan, minimum ve maksimum gibi tanımlayıcı istatistiklerine yer verilmiştir. Yapılan analiz sonucunda, Minnesota İş Doyum Ölçeğinde, iç kaynaklı doyum alt boyutunun 43.84 ortalamaya sahip olduğu ve alt boyuttan toplamda minimum 14 puan alındığı ve maksimum 60 puan alındığı tespit edilirken, dış kaynaklı doyum alt boyutunun ise 26.56 ortalamaya sahip olduğu ve alt

boyuttan toplamda minimum 10 puan, maksimum ise 38 puan alındığı, iş doyum düzeyinde ise toplamda minimum 24 puan alınırken, maksimum 97 puan alındığı tespit edilmiştir. Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeğinde müdür yetkili öğretmenlerin 'öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi' alt boyutunun ($\bar{x}$=4.16) çok iyi düzeyde olduğu, 'plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen' ($\bar{x}$=3.81) alt boyutunun da iyi düzeyde olduğu görülmektedir. Minnesota İş Doyumu Ölçeği genel düzeyi ile alt boyutları ve sınıf yönetimi becerileri ölçeği alt boyutlarının normallik dağılımı bilgileri aşağıda Tablo 2'de verilmiştir:

Tablo 2. *Minnesota İş Doyumu Ölçeği Genel Düzeyi İle Alt Boyutları ve Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği Alt Boyutlarının Normallik Dağılımı*

	Kolmogorov-Smirnov[a]		
	İstatistik	**Sd**	**p**
İş Doyum Düzeyi	.073	106	.200
İç Kaynaklı Doyum Alt Boyutu	.084	106	.064
Dış Kaynaklı Doyum Alt Boyutu	.079	106	.107
Sınıf Yönetimi Becerileri	.086	106	.053
Plan-Program Etkinlikleri ve Fiziksel Düzen	.110	106	.003
Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Düzenlenmesi	.156	106	.000
Zaman Kullanımı İle Sınıf İçi Etkileşim ve Davranış Düzenlemeleri	.141	106	.000

Tablo 2 incelendiğinde Minnesota İş Doyumu Ölçeği genel düzeyi ile alt boyutları ve Sınıf Yönetimi Becerileri Ölçeği alt boyutlarının normal dağılım gösterip göstermediğini tespit etme amacı doğrultusunda Kolmogrov-Smirnov testi uygulanmıştır. İş doyum düzeyinin (p=2.00), iç kaynaklı doyum alt boyutunun (p=.064), dış kaynaklı doyum alt boyutunun (p=.107) ve sınıf yönetimi becerileri genelinin (p=.053) normal dağılım sergilediği tespit edilirken, plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen alt boyutunun (p=.003), öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi düzeyinin (p=.000) ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri düzeyinin (p=.000) normal dağılım sergilemediği tespit edilmiştir. Mesleki kıdeme göre Minnesota Doyum Ölçeği genel düzeyi ve alt boyutlarının bağımsız örneklem için t testi sonucu aşağıda Tablo 3'te sunulmuştur:

Tablo 3. *Mesleki Kıdeme Göre Minnesota Doyum Ölçeği Genel Düzeyi ve Alt Boyutlarının Bağımsız Örneklem için t Testi Sonucu*

	Mesleki Kıdem	**n**	$\bar{x}$	**Ss**	**t**	**sd**	**p**
İş Doyum Düzeyi	**5 yıl altı**	67	72.25	12.96	1.829	104	.070
	5 yıl ve üzeri	39	67.21	14.92			
İç Kaynaklı Doyum	**5 yıl altı**	67	44.84	8.21	1.502	104	.136
	5 yıl ve üzeri	39	42.13	10.10			
Dış Kaynaklı Doyum	**5 yıl altı**	67	**27.42**	5.55	2.081	104	**.040***
	5 yıl ve üzeri	39	25.08	5.64			

**p<.05*

Tablo 3'e bakıldığında mesleki kıdeme göre Minnesota Doyum Ölçeği genel düzeyi ve alt boyutlarının farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bağımsız örneklem için t testi uygulanmıştır. Uygulanan analiz sonucunda dış kaynaklı doyum (t_{104}=2.081, p=.040) düzeyinin mesleki kıdeme göre 5 yıl altı kıdeme sahip olanların istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Başka bir ifadeyle mesleki kıdemi 5 yıl altı ($\overline{x}$=27.42) olanların dış kaynaklı doyum düzeyinin, mesleki kıdemi 5 yıl ve üzeri ($\overline{x}$=25.08) olanlara göre anlamlı derecede yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Bir arada okutulan sınıfa göre sınıf yönetimi becerileri genel düzeyi ve alt boyutlarının karşılaştırılmasına yönelik bilgiler aşağıda Tablo 4'te verilmiştir:

Tablo 4. *Bir Arada Okutulan Sınıfa Göre Sınıf Yönetimi Becerileri Genel Düzeyi ve Alt Boyutlarının Karşılaştırılması*

	Bir arada okutulan sınıf sayısı	n	$\overline{x}$	Ss	U/t	z/sd	p
Sınıf Yönetimi Becerileri	**2 sınıf birden**	76	**4.10**	.50	3.583	101	**.004**[2*]
	4 sınıf birden	27	3.66	.70			
Plan-Program Etkinlikleri ve Fiziksel Düzen	**2 sınıf birden**	76	**3.92**	.60	737.000	-2.178	**.029**[1*]
	4 sınıf birden	27	3.52	.79			
Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Düzenlenmesi	**2 sınıf birden**	76	4.24	.68	785.000	-1.833	.067[1]
	4 sınıf birden	27	3.91	.83			
Zaman Kullanımı İle Sınıf İçi Etkileşim ve Davranış Düzenlemeleri	**2 sınıf birden**	76	**4.18**	.48	551.500	-3.574	**.000**[1*]
	4 sınıf birden	27	3.65	.70			

[1]*Mann Whitney U testi* [2]*Bağımsız örneklem t testi* **p<.05*

Tablo 4'te bir arada okutulan sınıfa göre sınıf yönetimi becerileri genel düzeyi ve alt boyutlarının farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla uygulanan analiz sonucunda, sınıf yönetimi becerileri genel düzeyi (t_{114}=3.583, p=.004), plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen (U=737.000, z=-2.178, p=.029) ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri (U=551.500, z=-3.574, p=.000) alt boyutlarının bir arada okutulan sınıfa göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterdiği görülmektedir. 2 sınıf birden okutanların sınıf yönetimi becerileri genel düzeyi, plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri düzeylerinin 4 sınıf birden okutanlara göre anlamlı derecede yüksek düzeyde olduğu ifade edilebilir. Sınıf yönetimi becerileri düzeyi ile Minnesota Doyum Ölçeği arasındaki ilişkiye yönelik bilgiler aşağıda Tablo 5'te sunulmuştur:

Tablo 5. *Sınıf Yönetimi Becerileri Düzeyi İle Minnesota Doyum Ölçeği Arasındaki İlişki*

		Sınıf Yönetimi Becerileri	Plan-Program Etkinlikleri Ve Fiziksel Düzen	Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Düzenlenmesi	Zaman Kullanımı İle Sınıf İçi Etkileşim Ve Davranış Düzenlemeleri
İş Doyum Düzeyi	**r**	.480	.385	.481	.373
	p	**.000***	**.000****	**.000****	**.000****
	N	106	106	106	106
İç Kaynaklı Doyum	**r**	.443	.391	.499	.380
	p	**.000***	**.000****	**.000****	**.000****
	N	106	106	106	106
Dış Kaynaklı Doyum	**r**	.471	.374	.414	.363
	p	**.000***	**.000****	**.000****	**.000****
	N	106	106	106	106

**Pearson Korelasyon Analizi* ***Sperman Korelasyon Analizi*

Tablo 5'e göre sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi ve alt boyutları ile İş Doyum Ölçeği ve alt boyutları arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla normal dağılım sergileyen veriler üzerinde Pearson korelasyon analizi uygulanırken, normal dağılım sergilemeyenler üzerinde Spearman korelasyon analizi uygulanmıştır. Uygulanan analiz sonucunda İş doyum düzeyi ile Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi (r=.480, p=.000), plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen (r=.385, p=.000), öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi (r=.481, p=.000) ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri (r=.373, p=.000) alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

İç kaynaklı doyum alt boyutu ile Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi (r=.443, p=.000), plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen (r=.391, p=.000), öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi (r=.499, p=.000) ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri (r=.380, p=.000) alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir. Diğer bir deyişle Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi ve onun alt boyutları ile iç kaynaklı doyum düzeyi arasında bir ilişki vardır. Bunlardan biri artarken diğeri de artar denilebilir.

Dış kaynaklı doyum alt boyutu ile Sınıf Yönetimi Becerileri genel düzeyi (r=.471, p=.000), plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen (r=.374, p=.000), öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi (r=.414, p=.000) ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri (r=.363, p=.000) alt boyutları arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Farklı bir ifadeyle Sınıf Yönetimi Becerileri ve onun alt boyutları ile dış kaynaklı doyum alt boyutu arasında bir ilişki vardır. Bir artıyorken diğeri de artıyor denilebilir. Sınıf yönetimi becerileri alt boyutlarının İş Doyum Ölçeği üzerine olan etkisini

incelemek amacıyla yapılan çoklu doğrusal regresyon analizi sonuçları aşağıda Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6. *Sınıf Yönetimi Becerileri Alt Boyutlarının İş Doyum Ölçeği Üzerine Olan Etkisini İncelemek Amacıyla Yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi*

Model	Standardize edilmemiş katsayılar		Standardize edilmiş katsayılar	t	Sig.	Modele İlişkin Bilgiler		
	B	Std. Error	Beta			R^2	F	P
Sabit	17.400	10.609		1.640	.104			
Plan-Program Etkinlikleri Ve Fiziksel Düzen	47.193	22.735	.283	2.076	**.040**			
Öğretmen-Öğrenci İlişkilerinin Düzenlenmesi	45.267	20.260	.290	2.234	**.028**	.244	10.973	**.000***
Zaman Kullanımı İle Sınıf İçi Etkileşim Ve Davranış Düzenlemeleri	-2.892	34.429	-.014	-.084	.933			

a. Bağımlı Değişken: İş Doyum Düzeyi **p<.05*

Tablo 6 incelendiğinde yapılan regresyon analizi sonucunda plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen (β=.283. t=2.076. p=.040) ve öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi (β=.290. t=2.234. p=.028) alt boyutlarının iş doyumları üzerinde sırasıyla pozitif yönlü .283 ve .290 düzeyinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu tespit edilmiştir. Bir diğer bir ifadeyle plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen ve öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi düzeylerinde bir birimlik artış iş doyumu düzeyinde sırasıyla .283 ve .290 birimlik bir artışa neden olmaktadır denilebilir.

Test edilen çoklu doğrusal modele ilişkin sonuçlar incelendiğinde test edilen modelin anlamlı olduğu tespit edilmiştir (F=10.933 p=.000). Diğer bir ifadeyle iş doyumlarında düzeylerinde meydana gelen değişimin %24.4'ü etkin sınıf yönetimi becerileri tarafından açıklanmaktadır.

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Çalışmada mesleki kıdemi 5 yıl altı olanların dış kaynaklı doyum düzeyinin, mesleki kıdemi 5 yıl ve üzeri olanlara göre anlamlı derecede yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Mesleki kıdemi 5 yıl altı olan öğretmenlerin genellikle ilk atama yerleri birleştirilmiş sınıflı okullardır. Öğretmenin atanmadan önce bir işte çalışmıyor olması ve atandıktan sonra maddi bir gelirinin olması meslek kıdemi 5 yıl altında olan müdür yetkili öğretmenlerin iş doyumum düzeyini arttırıyor olabilir. Ancak Demir (2001) ve Tan (2003) tarafından yapılan araştırma bulguları bu çalışmayla örtüşmemektedir. Araştırmacıların bulgularına göre öğretmenlerin mesleki kıdemleri arttıkça iş doyumları da artmaktadır.

Bu araştırmada 2 sınıf birden okutanların sınıf yönetimi becerileri genel düzeyi, plan-program etkinlikleri ve fiziksel düzen ve zaman yönetimi ile sınıf içi ilişki ve davranış düzenlemeleri düzeylerinin 4 sınıf birden okutanlara göre anlamlı derecede yüksek düzeyde olduğu görülmüştür. Bunun sebebi olarak işlenecek müfredatın 2 sınıfın birden okutulan birleştirilmiş sınıflarda daha az olması ve fiziksel ortamın daha kolay düzenleniyor olması gösterilebilir. Bir diğer sebepte genellikle 2 sınıflı birleştirilmiş sınıflarda sınıf mevcudunun 4 sınıflı birleştirilmiş sınıflara göre daha az olması gösterilebilir. Bir başka sebep ise 2 sınıf birleştirildiğinde öğrencilerin yaşlarının birbirine yakın olması onların daha kolay yönetilebilmesini kolaylaştırması olabilir. 4 sınıf birlikte okutulduğunda en küçük öğrenci ile en büyük öğrenci yaşı arasında 4 yaş gibi bir farklılık söz konusu olacaktır. Başka bir deyişle aralarındaki gelişim farklılığının fazla olduğu çocukların aynı sınıfta birlikte olmasından dolayı sınıf yönetiminin daha güç olabileceği düşünülebilir.

Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan 2 sınıf birden ve 4 sınıf birden okutan müdür yetkili öğretmenlerin öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi düzeyinin birbirine benzer düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri düzeyleri arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğu söylenebilir.

Sınıf yönetimi becerileri genel düzeyi, plan-program faaliyetleri ve fiziksel düzen, öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi ve zaman kullanımı ile sınıf içi etkileşim ve davranış düzenlemeleri düzeyleri ile iç kaynaklı, dış kaynaklı ve genel iş doyum düzeyleri arasında bir ilişki vardır. Biri artarken diğeri de artıyor denilebilir. Diğer bir deyişle öğretmenlerin sınıf yönetim becerilerinin artması iş doyum düzeylerini de artırmaktadır. Ya da öğretmenlerin iş doyum düzeyleri arttıkça sınıf yönetim becerileri de artmaktadır denilebilir.

Plan-program faaliyetleri ve fiziksel düzen ve öğretmen-öğrenci ilişkilerinin düzenlenmesi düzeylerinde bir birimlik artış, iş doyumu düzeyinde sırasıyla .283 ve .290 birimlik bir artışa neden olmaktadır. Araştırma sonucunda aşağıdaki öneriler ileri sürülebilir:

Araştırma daha geniş bir örneklem üzerinde tekrarlanabilir. Araştırma nicel ve nitel bir araştırma deseni ile daha derinlemesine yeniden yapılabilir. Araştırma farkı branşlardaki öğretmenlerin iş doyumlarının incelenmesi amacıyla yeniden gerçekleştirilebilir. Araştırma farklı sınıf düzeyleri (2 sınıflı ve 4 sınıflı birleştirilmiş sınıflar) için karşılaştırmalı olarak yapılabilir. Mesleki kıdemi 5 yıl ve üzeri olanların iş doyumlarının 5 yıl ve altı olanlardan daha düşük olmasının nedenleri araştırılabilir. Öğretmenlerin stres kaynakları da

değerlendirilerek iş doyum düzeylerinin yükseltilmesine yönelik çalışmalarda bulunulabilir. Köy okullarına müdür yetkili öğretmen olarak atananlara okul yönetiminin gerektirdiği bilgi ve uygulamalar konusunda hizmetiçi eğitim verilebilir. Birleştirilmiş sınıflı köy ilkokullarında sınıflardaki öğrenci sayısı az olmasına rağmen, öğrencilerin farklı sınıf düzeylerinde bulunması, öğretmenlerin işlerini zorlaştırmakta ve onların stresini artırmakta, bu da iş doyumsuzluğuna neden olmaktadır. Bu sorunu giderici bir önlem olarak okulun ve sınıfların fiziki imkanlarının iyileştirilmesi ve öğretmen sayısının arttırılması önerilebilir.

Birden fazla sınıf kademesinin eğitiminin ve okulun yönetim işlerinin sorumluluğunun tek bir öğretmene verilmesinden dolayı ortaya çıkan yönetimsel problemlerin kaynağına inilmesi, problemlerin çözümüne ilişkin uzman kişilerden görüş alınması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

Abay, S. (2006). *Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğretme-öğrenme sürecinde karşılaştığı sorunlar* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 186586)

Akbaşlı, S. & Pilten, Ö. (1999). *Birleştirilmiş sınıflarda öğretim*. Konya: Mikro Yayıncılık.

Akın, U. (2006). *Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerileri ile iş doyumları arasındaki ilişki* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 189155)

Apan, R. N. (2024). *Birleştirilmiş sınıflı okullarda görev yapan öğretmenlerin akran öğretimine yönelik görüşleri* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 853643)

Arslan, C. (2013). *Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında görev yapan müdür yetkili öğretmenlerin yönetimle ilgili sorunlarının incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 340203)

Başar, H. (1994). *Sınıf yönetimi.* Ankara: Pagem A Yayınları.

Burhan, T. (2016). *Devlete bağlı anaokulu ile özel anaokulunda çalışan öğretmenlerin özyeterlilik inancı ve iş doyumu düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 438555)

Celep, C. (2004). *Sınıf yönetimi ve disiplini*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Çınar, İ. (2004). Birleştirilmiş sınıflı ilköğretim okullarında ilkokuma yazma öğretimine ilişkin bir araştırma. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 5*(7), 31-45.

Dal, A. (2004). *Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında görevli müdür yetkili öğretmenlerin stres kaynakları* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 146944)

Dalka, S. (2006). *Birleştirilmiş sınıfı köy okullarının problemleri ve durum tespiti: (Doğu Beyazıt Örneği) Ulusal Sınıf Öğretmenliği Kongresi,* Bildiri Kitabı 2. Cilt, 415-420, Ankara, Kök Yayıncılık.

Demir, E. (2001). *Sınıf öğretmenlerinin iş doyumunu etkileyen olası faktörler ve bu faktörler kapsamında sınıf öğretmenlerinin iş doyum düzeylerinin ölçülmesi*. (Yüksek Lisans Tezi), Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 107161)

Demirel, Ö. (2000). *Plandan uygulamaya öğretme sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Erdoğan, İ. (2003). *Sınıf yönetimi* (6. Baskı). İstanbul: Sistem Yayıncılık.

Erdoğan, İ. (2008*). Sınıf yönetimi* (16. Basım). İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.

Gedik, T., Akyüz, K.C. & Batu, C. (2009). Orman endüstri işletmelerinde yönetici iş tatmin düzeyinin belirlenmesi (Düzce ili örneği). *Kastamonu Üniversitesi Orman Fakültesi Dergisi, 9*(1), 1-11.

Gülnar, B. (2007). *Örgütlerde iletişim ve iş doyumu* (1. Baskı). İstanbul: Literatür Yayınları.

Gündüz, Y. (2001). *Öğretmenlerin sınıf yönetimindeki yeterlikleri* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 112806)

Kılıç, D. & Abay, S. (2009). Birleştirilmiş sınıf uygulamasında öğretmenlerin öğrenme-öğretme sürecinde karşılaştığı problemlere ilişkin görüşleri. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 7*(3), 623-624.

Köklü, M. (2000). *Birleştirilmiş sınıfların yönetimi ve öğretim* (1. Baskı). İstanbul: Beta Basım Yayım.

Köksal, K. (2003*). Birleştirilmiş sınıflarda öğretim* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Özkan, Ş. (2019). *Birleştirilmiş sınıflarda sınıf yönetiminde karşılaşılan istenmeyen öğrenci davranışlarının ve bu davranışlarla baş etme yöntemleri.* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum

Pınar, İ. (2008). İş tatminini oluşturan boyutların toplam tatmin üzerindeki etkilerinin doğrulayıcı faktör analizi ile incelenmesi üzerine Türk işletmelerinde bir araştırma. İstanbul Üniversitesi, *İşletme Fakültesi Dergisi, 37*(2), 151-166.

Şencan, N. S. (2011). *Türk ilaç sanayiinde çalışan yöneticilerin örgütsel bağlılık ve iş doyumlarına yönelik bir araştırma* (Doktora Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 282299)

Tan, N. (2003). *Anadolu Lisesi öğretmenlerinin iş doyumunu etkileyen etmenler* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 133798)

Taşdemir, M. (2014). Birleştirilmiş sınıflar hakkında sınıf öğretmeni adaylarının görüşleri: beklenti ve metaforlar. *Turkish Studies - International Periodical for The Languages. Literature and History of Turkish or Turkic, 9*(2), 1459-1475. https://doi.org/10.7827/TurkishStudies.6269

Telman, N. & Ünsal, P. (2004). *Çalışan memnuniyeti*. İstanbul: Epsilon.

Türk, M. S. (2007). *Örgüt kültürü ve iş tatmini*. Ankara: Gazi.

Ünal, S. & Ada, S. (2000). *Sınıf yönetimi*. İstanbul: Marmara Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesi Döner Sermaye İşletmesi Matbaa Birimi.

Vural, B. (2004). *Öğretim faaliyetlerinde yöntem-teknik ve etkinlikler*. İstanbul: Hayat Yayınları.

Yıldırım, F. & Amaç, Z. (2020). Sınıf öğretmeni adaylarının birleştirilmiş sınıf uygulamaları: Görüş ve öneriler. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 30*(2), 203-220. https://doi.org/10.18069/firatsbed.752224

Yılmaz, H. & Karahan, A. (2009). Bireylerin kişisel özellikleri yönünden iş doyum düzeylerine göre tükenmişlikleri: Afyonkarahisar ilinde bir araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, 14*(3), 197-214.

Yılmaz, M. (2011). *2005 Sosyal Bilgiler dersi öğretim programının birleştirilmiş sınıflarda uygulanabilirliğinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi* (Yüksek Lisans Tezi). Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi'nden edinilmiştir. (Tez No. 296367)